

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาลักษณะโครงสร้าง การเชื่อมโยงความและปัญหาการตีความ สัมพันธสารประเภทขบขันเป็นสำคัญ โดยผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 ข้อมูล การเก็บข้อมูลและจัดระเบียบข้อมูล
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย
- 3.4 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในส่วนของการศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาการตีความสัมพันธสารประเภทขบขัน ผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มประชากรตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบโควตา (Quota sampling) และแบ่งกลุ่มตามตัวแปรสังคมคือ ตัวแปรด้านการศึกษา ออกเป็น 2 กลุ่ม จำนวนกลุ่มละ 30 คน ดังนี้

3.1.1 ระดับการศึกษาภาคบังคับ (มัธยมศึกษาปีที่ 3) เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนมัธยมสาธิตวัดพระศรีมหาธาตุ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร กรุงเทพฯ จำนวน 15 คน (จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 45 คน) และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนวังน้อยวิทยาคม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 15 คน (จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 41 คน)

3.1.2 ระดับปริญญาตรี (ชั้นปีที่ 4) เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยนเรศวร สาขาวิชาภาษาศาสตร์ จำนวน 15 คน (จากจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 23 คน) และสาขาวิชาภาษาไทย จำนวน 15 คน (จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 33 คน)

รวมประชากรตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 60 คน (จากจำนวนทั้งหมด 142 คน) คิดเป็นร้อยละ 42.25 สาเหตุที่แบ่งกลุ่มการศึกษาดังกล่าวเนื่องจากผู้วิจัยคาดว่าตัวแปรทางด้านการศึกษา น่าจะส่งผลทำให้เกิดความแตกต่างในการตีความสัมพันธสารประเภทขบขัน

3.2 ข้อมูล การเก็บข้อมูลและจัดระเบียบข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมและแบ่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ออกเป็น 2 ส่วนคือ

3.2.1 ข้อมูลที่เป็นสัมพันธสารประเภทขบขันที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ คอลัมน์ “เฮฮาหน้าทะเล้น” (ทุกฉบับวันอาทิตย์) เริ่มตั้งแต่วันที่ 5 มีนาคม – 28 พฤษภาคม พ.ศ.2549 รวมเป็นเวลา 3 เดือน มีข้อมูลทั้งสิ้น 61 หัวเรื่อง แต่ในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้คัดเลือกเรื่องมาเพื่อใช้ในการศึกษาในส่วนของปัญหาการตีความจำนวน 20 หัวเรื่อง แบ่งเป็นเรื่องที่ใช้ในการศึกษาปัญหาการตีความอันเกิดจากปัจจัยทางด้านภาษาจำนวน 10 หัวเรื่อง และใช้ในการศึกษาปัญหาการตีความอันเกิดจากปัจจัยทางด้านวัฒนธรรมจำนวน 10 หัวเรื่อง โดยกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกเรื่องออกเป็น 2 เกณฑ์ดังนี้

- 1) เกณฑ์ทางภาษา หมายถึง เรื่องที่คาดว่าจะมีลักษณะการใช้ภาษาที่ไม่ชัดเจนเพียงพอ ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาในการตีความสัมพันธสารประเภทขบขันได้ เช่น มีการใช้คำสแลง การใช้คำทับศัพท์หรือการใช้สำนวน เป็นต้น
- 2) เกณฑ์ทางวัฒนธรรม หมายถึง เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้อหรือมีการอ้างอิงถึงวัฒนธรรมในอีกกลุ่มสังคมหนึ่ง ซึ่งอาจมีเนื้อหาก่อให้เกิดความงุนงงสงสัยหรือเข้าใจไม่ตรงกันได้ นั่นก็หมายถึงไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของสัมพันธสารประเภทขบขัน

3.2.2 ข้อมูลแบบสอบถามที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างประชากรแบบโควตาจำนวน 60 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ตามตัวแปรการศึกษา ได้แก่ กลุ่มประชากรตัวอย่างที่เป็นนักเรียนระดับการศึกษาภาคบังคับ (มัธยมศึกษาปีที่ 3) และกลุ่มประชากรตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี (ชั้นปีที่ 4) โดยผู้วิจัยจะแจกแบบสอบถามให้ประชากรตัวอย่างกลุ่มละ 30 ชุด รวมจำนวนทั้งสิ้น 60 ชุด และให้กลุ่มประชากรตัวอย่างกรอกแบบสอบถามดังกล่าว ภายในระยะเวลาที่กำหนดคือ ประมาณ 1-2 ชั่วโมงเป็นอย่างน้อย โดยผู้วิจัยจะเป็นผู้ควบคุมและดูแลเก็บแบบสอบถามที่ได้แจกไปทั้งหมดด้วยตัวเอง จากนั้นจึงจะรวบรวมแบบสอบถามมาแยกเป็น 2 กลุ่ม ตามระดับการศึกษาของกลุ่มประชากรตัวอย่าง เพื่อนำมาวิเคราะห์พิจารณาในส่วนของปัญหาการตีความต่อไป

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือที่นำมาใช้ในการศึกษาค้นครั้งนี้คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) โดยผู้วิจัยได้คัดเลือกสัมพันธสารประเภทขบขันที่มีลักษณะการเชื่อมโยงความทางด้านภาษาซึ่งคาดว่าจะทำให้เกิดปัญหาในการตีความหรือทำความเข้าใจได้มาเป็นตัวอย่าง เช่น มีการละคำ การใช้คำสแลง การใช้คำทับศัพท์ เป็นต้น ซึ่งผู้วิจัยได้คัดเลือกไว้จำนวน 10 หัวเรื่อง ได้แก่ หัวเรื่องที่ 1-10 รวมถึงเลือกสัมพันธสารประเภทขบขันที่มีการอ้างอิงถึงวัฒนธรรมในอีกกลุ่มสังคมหนึ่ง เพื่อนำมาใช้เป็น

ตัวอย่างข้อมูลในการทำแบบสอบถามอีก 10 หัวเรื่อง ได้แก่ หัวเรื่องที่ 11-20 จากนั้นจึงจะให้กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 2 กลุ่มข้างต้นทดลองอ่าน โดยในส่วนของแบบสอบถามนั้นจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ตัวอย่างแบบสอบถาม ความเข้าใจในสัมพันธสารประเภทขบขัน

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับปริญญาโท คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ผู้วิจัยประสงค์จะทราบข้อมูลเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาเท่านั้น จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านในการตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงมากที่สุด

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ที่กำหนดไว้

ส่วนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ระดับการศึกษา

() ระดับการศึกษาภาคบังคับ (มัธยมศึกษาปีที่ 3)

() ระดับปริญญาตรี (ชั้นปีที่ 4)

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () และขีดเส้นใต้ตรงคำหรือข้อความที่ท่านไม่เข้าใจ

ส่วนที่ 2 : ลักษณะการใช้ภาษาในสัมพันธสารประเภทขบขัน

1. ทำแหวนหาย

ปีเตอร์ อับราฮัมมี มีคำขอโทษที่ทำแหวนแต่งงานหายไป โดนจะแข่งกันไปนะซี แถมยังมีแขนเข้าไปทั้งข้างอีกด้วย

“มันเอาแหวนแต่งงานผมไป สงสัยจะกลืนลงท้องมันไปแล้ว” เขาคุยกับเหยี่ยวขาวของเราทางโทรทัศน์จากโรงพยาบาลในประเทศแอฟริกาใต้ บอกเล่าเรื่องราวหลังเกือบเอาชีวิตไม่รอด เพราะเจ้าลูกหลานชาละวัน

ผู้จัดการไร่เกษตรกรรมวัย 47 ปี เหลือแต่แขนข้างซ้ายตั้งแต่ข้อศอกขึ้นไปเท่านั้น หลังจากโดนจะเข้กัด เหตุเกิดที่ไร่มะนาวในจังหวัดลพบุรีไปทางตอนเหนือของประเทศ ซึ่งเกือบทำให้เขาตายไปแล้ว เพราะวันนั้นเขานำน้ำลงไปอาบน้ำในฝายเก็บน้ำของไร่ แถมนั้นมีจะเข้และฮิบโปไปบุกชุม

มันโผล่ขึ้นมาจากแขนของเขาไปต่อหน้าต่อตา เลยทำให้แหวนหาย แต่ยังโชคดีที่ยังมีลมหายใจอยู่จนถึงทุกวันนี้

1. ท่านมีความเข้าใจในเรื่องที่อ่านโดยตลอดหรือไม่

() เข้าใจ

() ไม่เข้าใจ

ในกรณีที่ไมเข้าใจให้ขีดเส้นใต้ตรงคำหรือข้อความที่ท่านไม่เข้าใจ

2. หลังจากอ่านเรื่องนี้แล้วท่านรู้สึกขบขันหรือไม่

() ขบขัน

() ไม่ขบขัน

เพราะเหตุใด.....

3.4 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้แยกการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน เนื่องจากมีประเด็นของการศึกษา 2 ประเด็นคือ โครงสร้างและลักษณะการเชื่อมโยงความของสัมพันธสารประเภทขบขัน และปัญหาการตีความสัมพันธสารประเภทขบขัน ผู้วิจัยจึงแยกวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

3.4.1 วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นสัมพันธสารประเภทขบขัน (จำนวนทั้งสิ้น 61 หัวเรื่อง) เป็นการวิเคราะห์เพื่อสรุปหาส่วนประกอบทางโครงสร้าง และพิจารณาลักษณะการเชื่อมโยงความโดยการใช้รูปภาพ ซึ่งผู้วิจัยจะให้เกณฑ์การวิเคราะห์และพิจารณากลไกรูปภาพที่ใช้ในการเชื่อมโยงความตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1) เกณฑ์พิจารณาการอ้างถึง ผู้วิจัยพิจารณาจากคำหรือวลีที่ใช้ โดยรูปภาพนั้นจะต้องสามารถตีความจากบริบทได้ว่าหมายถึงสิ่งเดียวกันกับรูปภาพที่ถูกอ้างถึง เช่น การใช้คำสรรพนามเพื่ออ้างถึงบุคคลหรือสิ่งของต่างๆ การใช้คำชี้เฉพาะบ่งตำแหน่งหรือการใช้คำแสดงการเปรียบเทียบ เป็นต้น ยกตัวอย่าง

คนหัวหมอลาวแคลิฟอร์เนียซึ่งกำลังอยู่ในขั้นตอนของการหย่า ดัดสินใจฟ้องบริษัทจัดหาคู่วางอินเทอร์เน็ต โทษฐานที่ห้ามเขาไม่ให้เข้าไปใช้บริการ...

(สรรพนามคำว่า เขา อ้างถึงนามวลี คนหัวหมอล)

2) เกณฑ์พิจารณาการแทนที่ ผู้วิจัยพิจารณาจากประโยคที่เรียงต่อกัน หากส่วนของประโยคที่ตามมามีการใช้รูปภาพที่ทำหน้าที่ทางไวยากรณ์เหมือนกับรูปภาพเดิม ก็จะถือว่าเป็นการแทนที่ เช่น การใช้คำลักษณนาม เป็นต้น ยกตัวอย่าง

กระเป๋ 2 ใบ มีโน้ตเขียนเตือนเอาไว้ว่าระเบิดแน่ หากเปิดขึ้นมาในมหาวิทยาลัย... ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่หน่วยเก็บกู้วัตถุระเบิดตรวจสอบแล้ว ไม่ใช่ระเบิดแต่อย่างใด โดยใบแรกเป็นเค้กช็อกโกแลต และใบสีชมพูเป็นกางเกงในผู้หญิง 1 ตัว

(ลักษณะนาม ใบ แทนที่นามวลีคือ กระเป๋)

3) เกณฑ์พิจารณาการละ ผู้วิจัยพิจารณาจากองค์ประกอบของประโยคที่จะต้องมียอย่างน้อย 2 ภาค (ตามแนวคิดของ พระยาอุปกิตศิลปสาร) จึงจะมีใจความสมบูรณ์ สื่อความได้นั้นคือ ภาคประธานและภาคแสดง แต่หากขาดส่วนใดส่วนหนึ่งไปก็จะถือว่าเป็นการละ (อ้างจาก ปิยนารถ แสงศักดิ์ : 2536) ยกตัวอย่าง

สามีภรรยาคนนี้อาศัยอยู่ในรัฐเวสต์เบงกอล $\emptyset$ ไม่ยอมทำตามคำสั่งตามศาสนา ($\emptyset$ แสดงการละนามวลีในภาคประธานคือคำว่า สามีภรรยาคนนี้)

4) เกณฑ์ในการวิเคราะห์คำเชื่อม ซึ่งปรากฏได้หลายลักษณะ (อ้างจาก ปิยนารถ แสงศักดิ์ : 2536) ดังนี้

- 1.) คำเชื่อมที่ปรากฏเดี่ยวๆ เช่น แล้ว แต่ หรือ จึง เพราะ ส่วน โดย ฯลฯ
- 2.) คำเชื่อมที่ปรากฏเรียงติดต่อกัน เช่น แล้วก็ หลังจากนั้น ฯลฯ
- 3.) คำเชื่อมที่ปรากฏมากกว่า 1 คำ หรือเรียกว่า คำเชื่อมขนาน เช่น จากนั้น...ก็

แล้ว...ก็ แล้ว...จึง เพราะ...จึง ฯลฯ

จากลักษณะที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจะนับความถี่ในการปรากฏเป็น 1 ครั้ง เมื่อปรากฏระหว่างประโยค ไม่ว่าจะปรากฏในลักษณะหรือในตำแหน่งใดก็ตาม ยกตัวอย่าง

หมอนี่ผิวปากวิ๊ดวิ๊ดแล้วก็เอามือตบตูดด้วยความมัน

(คำว่า แล้วก็ แทนการเชื่อมแสดงลำดับเวลา)

ส่วนคำเชื่อมแบบไม่ปรากฏรูป ผู้วิจัยจะวิเคราะห์โดยพิจารณาจากบริบทข้อความแวดล้อมเป็นหลัก ยกตัวอย่าง

ใช้รถใช้ถนนทุกคนควรอย่าประมาท $\emptyset$ อาจตายได้ทุกเวลา...

($\emptyset$ ละคำเชื่อมแสดงเหตุคือ เพราะ)

5) เกณฑ์พิจารณาการกล่าวซ้ำ ผู้วิจัยจะพิจารณาจากรูปภาษาที่ใช้อ้างถึง ซึ่งเป็นรูปภาษาเดียวกันกับรูปภาษาเดิมที่กล่าวมาก่อนหน้า ทั้งรูปซ้ำบางส่วนและซ้ำทั้งหมด หรืออาจเป็นการกล่าวซ้ำโดยการใช้คำพ้องความหมาย ใช้คำจากกลุ่มหรือใช้คำที่มีความหมายทั่วไป ก็จะเป็นการกล่าวซ้ำ ยกตัวอย่าง

พอไฟแดงขึ้นมา รถาก็หยุด คุณยายก็เดินข้าม ก็อย่างที่บอกนั่นแหละ
คุณยายก็ต้องเดินข้ามไปตามประสาคนแก่...

(นามวลีคำว่า คุณยาย แสดงการกล่าวซ้ำแบบซ้ำรูปทั้งหมด)

6) เกณฑ์พิจารณาการใช้คำซ้ำชุดกัน ผู้วิจัยจะพิจารณาจากการใช้รูปคำศัพท์ที่มีความหมายสัมพันธ์กัน โดยคำที่ใช้ต้องปรากฏในบริบทข้อความเดียวกัน ซึ่งอาจจะมีมากกว่า 2 คำก็ได้ ยกตัวอย่าง

สามีภรรยาคนหนึ่งได้รับไฟเขียวจากผู้นำศาสนาว่า หย่าขาดจากกันได้เพราะว่า
คุณสามีนั้นเล่นบอกขอย่ากับเมียตอนที่กำลังหลับเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

(คำว่า สามี และ เมีย เป็นการใช้คำซ้ำชุดกันแบบสอดคล้องกัน)

หลังจากที่ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของการเชื่อมโยงความทางด้านภาษา ตามเกณฑ์ที่ได้อธิบายไว้ข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยจะนำข้อมูลดังกล่าวมาคำนวณหาค่าปริมาณร้อยละของรูปภาษาที่ปรากฏในการเชื่อมโยงความ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency distribution) และการหาอัตราส่วนร้อยละ (Percentage distribution) เพื่อพิจารณาว่าสัมพันธ์สารประเภทขบขัน มีการใช้รูปภาษาในการเชื่อมโยงความลักษณะใดบ้าง โดยผู้วิจัยจะแสดงข้อมูลลงในตัวอย่างตารางต่อไปนี้

ตัวอย่างตารางแสดงการปรากฏของรูปภาษาที่ใช้ในการเชื่อมโยงความในสัมพันธสารประเภท
ขบขัน

ลักษณะภาษาที่ใช้เชื่อมโยงความ	ความถี่ใน การปรากฏ	ร้อยละ
1. การเชื่อมโยงทางไวยากรณ์ 1.1 การอ้างถึง 1.1.1 การอ้างถึงบุคคล สิ่งของ สถานที่หรือเหตุการณ์ 1) การใช้นามสรรพนาม 2) การใช้สรรพนามสะท้อนกลับ 3) การใช้ชื่อเฉพาะ 4) การใช้นามวลี 4.1) การใช้นามวลีแสดงความรู้สึกในทางบวก 4.2) การใช้นามวลีแสดงความรู้สึกในทางลบ 4.3) การใช้ฉายานาม 4.4) การใช้วลีแสดงสถานภาพทางสังคม 1.1.2 การอ้างถึงบอกความชี้เฉพาะ 1.1.3 การอ้างถึงโดยการเปรียบเทียบ 1.2 การแทนที่ 1.2.1 การแทนที่หน่วยเดิมที่เป็นนามวลี 1.2.2 การแทนที่หน่วยเดิมที่เป็นกริยาวลี 1.2.3 การแทนที่หน่วยเดิมที่เป็นประโยคหรือข้อความ 1.3 การละ 1.3.1 การละหน่วยเดิมที่เป็นนามวลี 1.3.2 การละหน่วยเดิมที่เป็นกริยาวลี 1.3.3 การละหน่วยเดิมที่เป็นประโยคหรือข้อความ		

ตัวอย่างตาราง (ต่อ)

2. การเชื่อมโยงทางไวยากรณ์คำศัพท์ 2.1 การใช้คำเชื่อม 2.1.1 การใช้คำเชื่อมแบบปรากฏรูป 1) คำเชื่อมแสดงการเพิ่มข้อมูลหรือขยายความ 2) คำเชื่อมแสดงลำดับเวลา 3) คำเชื่อมแสดง..... 2.1.2 การใช้คำเชื่อมแบบไม่ปรากฏรูป 1) คำเชื่อมแสดงการเพิ่มข้อมูลหรือขยายความ 2) คำเชื่อมแสดงลำดับเวลา 3) คำเชื่อมแสดง..... 2.2 การเชื่อมโยงทางคำศัพท์ 2.2.1 การกล่าวซ้ำ 1) การกล่าวซ้ำโดยการใช้คำเดิม 1.1) การซ้ำรูปทั้งหมดหรือซ้ำรูปสมบูรณ์ 1.2) การซ้ำรูปบางส่วน 2) การกล่าวซ้ำโดยการใช้คำพ้องความหมาย 3) การกล่าวซ้ำโดยการใช้คำที่มีความหมายเฉพาะ 4) การกล่าวซ้ำโดยการใช้คำที่มีความหมายทั่วไป 2.2.2 การใช้คำเข้าชุดกัน		
รวม		100

ส่วนข้อมูลที่เป็นคำร้อยละในตารางการแจกแจงความถี่นั้น ผู้วิจัยคำนวณจากสูตรการหาอัตราส่วนร้อยละในการปรากฏของรูปภาษาที่ใช้ในการเชื่อมโยงความในสัมพันธ์สารประเภท ขบชั้นดังนี้

ความถี่ของรูปภาษาที่ใช้ในการเชื่อมโยงความ

× 100

ความถี่รวมของรูปภาษาทุกประเภทที่ใช้ในการเชื่อมโยงความ

3.4.2 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม เป็นการวิเคราะห์ในส่วนของปัญหาการตีความสัมพันธสารที่เกิดจาก 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านตัวภาษาและปัจจัยทางด้านวัฒนธรรม โดยผู้วิจัยได้แยกแบบสอบถามเป็น 2 ส่วน ส่วนละ 10 หัวเรื่อง ตามที่ได้กำหนดไว้ในเกณฑ์การคัดเลือกเรื่องข้างต้น จากนั้นจึงจะพิจารณาข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มประชากรตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ที่ผู้วิจัยได้แบ่งไว้ตามตัวแปรการศึกษา เพื่อวิเคราะห์ว่ากลุ่มประชากรตัวอย่างในกลุ่มใดเกิดปัญหาในการตีความสัมพันธสารประเภทซับซ้อนมากกว่ากัน รวมถึงจะวิเคราะห์ด้วยว่าปัญหานั้นเกิดจากสาเหตุใด โดยในส่วนของการวิเคราะห์ปัญหาการตีความนั้น ผู้วิจัยจะแสดงข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ การหาอัตราส่วนร้อยละ การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และการหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) เพื่อให้เห็นถึงความสามารถในการตีความสัมพันธสารประเภทซับซ้อนของประชากรตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มที่มีตัวแปรทางสังคมที่แตกต่างกันคือ ตัวแปรการศึกษา รวมทั้งเพื่อให้ทราบถึงการบรรลุวัตถุประสงค์ของสัมพันธสารประเภทซับซ้อนว่ามีความสอดคล้องกับการตีความหรือทำความเข้าใจสัมพันธสารประเภทซับซ้อนหรือไม่ อย่างไร โดยผู้วิจัยจะแสดงข้อมูลในตัวอย่างตารางต่อไปนี้

ตัวอย่างตารางความเข้าใจในสัมพันธสารประเภทซับซ้อนเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มประชากร

ตัวอย่างระดับการศึกษาภาคบังคับ (มัธยมศึกษาปีที่ 3) และระดับปริญญาตรี (ชั้นปีที่ 4)

ลำดับหัวเรื่อง	มัธยมศึกษาปีที่ 3		ปริญญาตรีชั้นปีที่ 4		รวม	
	เข้าใจ	ไม่เข้าใจ	เข้าใจ	ไม่เข้าใจ	เข้าใจ	ไม่เข้าใจ
หัวเรื่องที่ 1						
หัวเรื่องที่ ...						
หัวเรื่องที่ 20						
ค่าเฉลี่ย						
ค่าร้อยละ						
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน						

ตัวอย่างตารางแสดงความเข้าใจและการบรรลุวัตถุประสงค์ในสัมพันธสารประเภทขบขันของกลุ่ม
ประชากรตัวอย่างระดับการศึกษาภาคบังคับ (มัธยมศึกษาปีที่ 3) และระดับปริญญาตรี
(ชั้นปีที่ 4)

กลุ่มประชากรตัวอย่าง	เข้าใจ/ขบขัน	เข้าใจ/ไม่ขบขัน	ไม่เข้าใจ/ขบขัน	ไม่เข้าใจ/ไม่ขบขัน
มัธยมศึกษาปีที่ 3				
ปริญญาตรีชั้นปีที่ 4				
รวมทั้งหมด				
ค่าร้อยละ				

ส่วนข้อมูลที่เป็นค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในตารางการแจกแจงความถี่ ผู้วิจัย
คำนวณจากสูตรการหาค่าเฉลี่ย (การหาค่าตัวกลางที่จะเป็นตัวแทนชุดของข้อมูล) และการหาค่า
เบี่ยงเบนมาตรฐาน (ค่าความเบี่ยงเบนของข้อมูลแต่ละกรณีที่เบี่ยงเบนออกไปจากค่าตัวกลางของ
ชุดข้อมูลนั้น) ที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 2 กลุ่ม เพื่อให้อธิบาย
ผลการศึกษาในประเด็นของการตีความสัมพันธสารประเภทขบขันว่า โดยเฉลี่ยแล้วกลุ่มตัวอย่าง
ประชากรระดับการศึกษาภาคบังคับ (มัธยมศึกษาปีที่ 3) และกลุ่มระดับปริญญาตรี (ชั้นปีที่ 4)
สามารถทำความเข้าใจสัมพันธสารประเภทขบขันโดยตลอดเรื่องแตกต่างกันหรือไม่ เพียงใด โดยใช้
สูตรในการคำนวณดังนี้

$$\text{สูตรการหาค่าเฉลี่ย} \quad \bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

$$\text{สูตรการหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน} \quad S = \sqrt{\frac{\sum x^2 - n\bar{x}^2}{n-1}}$$

3. นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ค่าทางสถิติมาสรุปและอภิปราย